Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК.

100 1921·2021 ДАССР

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА АКЕНТЛИЈИ

12+

№38 (98385) 1920-чи илдән чыхыр 23 СЕНТЈАБР 2022-чи ил, ҹүмә.

Гијмәти 2 рубл.

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

Комиссијаја рекион башчысы башчылыг едәҹәкдир

Бүтүн рекионларда олдуғу кими Дағыстанда да шәхсән Республика Башчысы Серкеј Меликов башчылыг едәҹәк мобилизасија комиссија јарадылыр. Бу һагда рекионун башчысы өзүнүн телеграм –каналында мәлумат вермишдир.

Гисмән мобилизасија һаггында Русија Президентинин гәрарыны рекион башчысы дүшүнүлмүш вә там дүзкүн адландырмышдыр.

«Биз һамымыз көрүрүк ки, Гәрб Киев режимини техника вә муздуларла тәмин едәрәк Рус Дөвләтини зәифләнмәси үзрә милитарист планы һәјата кечирмәк истәјир. Бу бизим Вәтәнимиз үчүн бирбаша тәһлүкәдир вә биз кәнарда дура билмәрик. Мәнәви һаггымыз јохдур! Вә әкәр гәләбәнин јахынлашмасы үчүн әввәлкиндән даһа бөјүк сәјләр лазым кәлсә биз буну едәҹәјик!» дејә республика башчысы билдирмишдир.

Серкеј Меликов һәмчининдә изаһат вермишдир ки, һәрби хидмәтә Русија Ордусунда хидмәт чәкмиш, еһтијатда олан вә мүвафиг һазырлығы олан вәтәндашлар чағырылаҹагдыр.

«Билирәм ки, дағыстанлылар һәмишә јахшы дөјүшчүләр олмушлар. Әминәм ки, һазырдада бизим кәнҹләримиз узаг 1945-чи илдә бизим әҹдадлармыз кими дүнјаны насизмидән горуја биләҹәкләр» дејә Дағыстанын Башчысы вурғуламышдыр.

Дағыстанын бүтүн буғда истеһсалчылары гејдијјата алынмышдыр

Дағыстанда бугда истеһсалчыларынын демәк олар ки, һамысы «Зерно» ФДИС-дә гејдијјата алынмышдыр. Бу һагда агросәнаје комплекси инкишафы үзрә Оператив Гәраркаһын кедишатында Дағыстан Республикасынын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назиринин биринчи мүавини Шарип Шарипов мәлумат вермишдир.

Онун сөзләринә көрә анчаг истеһсалчыларын мәлумат системинә јерләшдирилмәси һаггында ишин сүрәти кифајәт дәрәҹәдә дејилдир. Бунунла јанашы о гејд етмишдир ки, керилијин арадан галдырмасы үзрә һәфтә әрзиндә бүтүн тәдбирләр көрүләҹәкдир. Шарипов һәмчинин дә мәлумат вермишдир ки, Дағыстан Республикасынын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлијинин ишчиләри илә јанашы агроаналитика Мәркәзинин әмәкдашларыда аграр ишчиләрә көмәклик көстәрәҹәкләр.

«Зерно» ФДИС –ин дүзкүн ишиндән аграр ишчиләринин девләт дәстәјинин сәвијәси асылыдыр» дејә назирин биринчи мүавини гејд етмишдир.

Бундан башга Шарипов данышмышдыр ки, Дағыстанын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назирлији дөвләт дәстәјинин јени нөвүнүн алымасына сәнәдләрин гәбулуну елан етмишдир. Бу сәнәдләрә көрә өз истеһсалы олан тахылын бир тонуна көрә субсидија вериләҹәкдир. Бәләдијјә һакимијјәтләринин лазыми сәнәдләрин оператив тәртиб едилмәсиндә кәнд тәсәррүфаты истеһсалчыларына көмәк көстәрмәсинә чағырмышдыр.

Гаршыдакы пајызлыглар әкилмәсиндән данышан Шарип Шарипов хатырлатмышдыр ки, әввәлки иллә нисбәтән 2 мин нектара гәдәр чох саһәдә тохум әкиләрәк әкин саһәләри 96 мин нектара чатдырылмалыдыр.

«Рекионун тәсәррүфатлары тохум материалы илә 80 фаизә гәдәр тәмин едилмиш, һәмчини дә рекионда пајызлыглар әкилмәси үчүн торпаг саһәләринин 80 фаизи сүрүлмүшдүр. Дағыстанын кәнд тәсәррүфаты назирлији бундан сонрада рајонларда ки, агросәнаје комплексиндәки вәзијјәти изләјәҹәк вә пајызлыглар әкининин позулмасына јол вермәмәк үчүн Оператив гәрарлар гәбул едиләҹәкди» дејә назирин биринчи мүавини әмин етмишдир.

Дағыстанда әлавә газлашма сүрәтләндириләҹәкдир

Дағыстанда әлавә газлашдырма үзрә ишләрин көрүлмәсинин сүрәтләндирмәси үчүн «Газпром газраспределение Дагестан» вә «Газпром газраспределение Махачкала» газбөлүшдүрүчү тәшкилатлар бригадаларын сајыны артырмыш вә әлавә техника ҹәлб етмишдир. Компанијанын мәтбуат-хидмәтиндән информасија Акентлијинә билдирмишләр ки, һазырда тикинти монтаж ишләринә 45 әмәкдашдан 11 бригада вә 16 әдәд хүсуси техника ҹәлб едилмишдир.

«Әлавә газлашдырма үчүн газкәмәрләринин тикинтисинин сүрәтләндирмәси үчүн әлавә бригадалар формалашдырылмыш, чәтин рељеф олан јерләрдә ишләрин көрүлмәсинә имкан верән јени хүсуси техника алынмышдыр. Илин ахырына гәдәр биз мүгавиләләр имзаламасы үзрә ишләри јеринә јетирәҹәјәк» дејә «Газпром межрекионгаз Махачкала» ММЧ-нин баш директору- «Газпром газраспределение Махачкала» ММЧ-нин директору Ленар Мансуров гејд етмишдир.

Онун сөзләринә көрә гошулма һаггында рекион сакинләри илә 2,2 мин мүгавилә имзаламыш, бунун 561 јеринә јетирилмишдир. Јени газ шәбәкәси торпаг саһәләринин сәрһәдинә гәдәр чәкилмишдир.

Хатырлатмалыјыг ки, ев саһибләринин газа гошулмасынын сүрәтләндирмәси үчүн ДР-ин гәрары илә вәтәндашларын күзәштли категоријасы мүәјјән едилмишдир ки, онлар газ аваданлығынын алынмасы вә торпаг саһәсинин ичиндә шәбәкәләрин тикинтисинә чәкилән хәрҹләрә көрә компенсасија ала биләҹәкләр. Бир јашајыш бинасына көрә 90 мин рубулдан артыг сосиал әдәниш тәгдим оланаҹагдыр.

БУ НӨМРӘДӘ

Митинг –консертдә чыхыш етмишдир

К. Кәримов
сәһ. 3

Дәрбәнддә адамларын зәһәрләнмәсинин истинтағы нәзарәтә алынмышдыр

«Дағыстан» РИА
сәһ. 3

Бајрам гејд едилди

М.Сејидов
сәһ.6

Елм вә тәһсил Комитәсинин иҹласы кечирилмишдир

С.Мирһәмидова
сәһ. 7

ККМЗ-дә мәһсулдарлығын артырылмасына көмәк едәҹәкләр

«Дағыстан» РИА
сәһ. 8

МӘДӘНИЈЈӘТ

Москвада «Дағыстан әфсанәләри» бајрам концерти кечирилиб

Дағыстан Халгларынын Бирлик Күнү мүнасибәтилә Москвада Дағыстан Республикасынын Русија Федерасијасы Президенти јанында Даими Нүмајәндәлијинин тәшкилатчылығы илә "Дағыстан әфсанәләри" адлы бајрам концерти кечирилиб.

Бајрам тәдбирини ачан Дағыстан Республикасынын Русија Федерасијасы Президенти јанында даими нүмајәндәси Владислав Толстјук вурғулајыб: «Дағыстан садәчә чохлу сајда халг дејил, уникал мәдәни вә мәнәви ирсә малик вәһид республикадыр».

Гонаглар арасында Русија Федерасијасы Дөвләт Думасынын депутатлары Бијсултан Нәмзәјев вә Нурбаганд Нурбагандов, Русија Федерасијасынын Федерасија Шурасынын сенатору Илјас Умаханов, Русија Гәһрәманы Магомед Толбојев вар иди.

Парлаг концерт чыхышлары гонаглары республика халгларынын

орижинал мәдәнијјәти илә таныш етди. Һәмчинин Дағыстан рәссамларынын рәсмләри вә халг сәнәткарлығынын надир нүмунәләри: Унтсукул усталарынын мәмулатлары, Балхар керамика, гојун дәрисиндән папаглар, күпәләр, дәри мәмулатлары вә Дағыстан мүәллифләринин китаблары нүмајиш етдирилиб.

Москвада Дағыстан Халгларынын Бирлик Күнүнүн белә кениш мигјаслы гејд едилмәси илк дәфә тәшкил олунурду - тәдбирдә тәгрибән 1000-ә јахын инсан иштирак едиб!

Һ.Исмајылов,
гәзетин штатданкәнар мүхбири

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

Митинг –концертдә чыхыш етмишдир

Шәһәрин башлыча мејданында Каспијскинин јаранмасынын 75 иллијинә һәср едилмиш миинг-концертдә Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликов иштирак етмишдир.

Рекион башчысынын мәтбуат-хидмәтиндән бу һаггда мәлумат верилмишдир.

Дағыстанын башчысы өз чыхышыны шәһәрин көркәмли сакини бир аз әввәл јүксәк Русијанын Гәһрәманы адына лајиг көрүлмүш мајор Әнвәр Албертович Нәбијеви тәбрик етмәклә башламышдыр: «Украјнада хүсуси һәрби әмәлијјатда фәал иштирак едән гәһрәмана, онун симасында бир чох бизим кәнчләримизә-Каспијскилиләрә, республиканын дикәр шәһәр вә кәндләриндән олан сакинләринә тәшәккүрүмү билдирирәм. Онлар бизим үмуми евимизи-Русијанын милли марағларыны горумасы үчүн һәрби борчуну мәрдликлә јеринә јетирирләр».

Гејд етмәлијик ки, Әнвәр Нәбијев ХҺӘ кедишатында өзүнүн һәрби борчуну јеринә јетирдијинә көрә Русијанын Гәһрәманы адына лајиг көрүлән үчүнчү һәрбчидир. Чари илин март ајында бу ада өлүмүнән сонра Нурмәһәммәд Һачымәһәммәдов вә сонра исә кенерал-мајор Әсәдулла Абачев лајиг көрүлмүшдүр.

Серкеј Меликов гејд етмишдир ки, Каспијски вә бүтүн Дағыстан гәләбә үчүн чох иш көрүр. Вә һәмдә Донбасын сакинләринә һуманитар јардым көстәрир. Бунунла јанашы о билдирмишдир ки, кечирилән әмәлијјат чәрчивәсиндә әлавә тәдбирләрә һазыр олдуғуну билдирән рекион башчылары илә о һәмрәјдир. Топлашанлары Шәһәр күнү мүнасибәти илә тәбрик едән Серкеј Меликов хүсуси Каспијск характерини гејд едәрәк шәһәрин шанлы тарихини хатырлатмышдыр: «Дор ағачлары вә дузлаглар јериндә Ленинград лајиһәчиләринин иштиракы илә гыса мүддәт әрзиндә тикилмиш кичик гәсәбә бу күн көзәл шәһәрә чеврилмишдир. Ону тикәнләрин чоху Бөјүк Вәтән Мүһарибәсинә кетмишләр. 800 артыг шәһәр сакини дөјүш вә әмәк мүкафатларына, икиси исә өлүмүндән сонра Совет Иттифагы Гәһрәманы адына лајиг көрүлмүшдүр. Мүгавиләсиз күтләви әмәк гәһрәманлыглары вә мәрдлији нүмајиш етдирмиш шәһәр «Әмәк шүчаәти шәһәри» јүксәк ада лајигдир.

Республика Башчысынын фикринчә бу күн Каспијски инкишаф едир вә абадлашыр. Бундан башга Каспијски донанмасынын базасы кими Русијанын Чәнубунда һәгиги форпоста чеврилмишдир.

«Бу тәкчә рекионда јүксәк тәһлүкәсизлији тәмин етмир. һазырда бурада ири лајиһәләр реализә олунур. Фәалијјәтдә олан истеһсалат модернләшдирилир вә јениләри ачылыр, јашајыш кварталары, ушаг бағчалары, мәктәбләр, хәстәханалар, идман објектләри тикилиб учалдылыр. Каспијски шәһәринин инкишафы даһа комфортлу олмасы үчүн биз чалышачағыг!» дејә Дағыстанын Башчысы чыхышыны јекунлашдырмышдыр.

К.Кәримов

ТӘҺСИЛ ХӘБӘРЛӘРИ

Үмумрусија мүсабигәсинин мүкафатчылар сырасында

Ставропол дијарында «Јахшы ана дили вә әдәбијјат мүәллими» Үмумрусија пешәкар мүсабигәсинә јекун вурулмушдур. Мүсабигәдә 30-дан артыг ана дили мүәллими иштирак етмишдир. Бу һаггда информасија Акентлијинә Дағыстан Республикасынын елм вә тәһсил назирлијинин мәтбуат - хидмәтиндән мәлумат вермишләр

Мүсабигәнин әјани турлары Пјатигорск шәһәриндә кечирилмишдир. «Пешәкар мүәллим» биринчи турунда иштиракчылар өзләринин пешәкар кејфијјәтләринин «Методики емалатхана» вә «Дәрс» јарышмаларында көстәрмишләр. Икинчи - «Устад мүәллим» турунда педагоглар «Синиф сааты» вә «Устад дәрси» сынагларында јарышмышлар. Јарышларын јекунларына көрә Гуниб рајонунун Ашағы-Кекер мәктәбинин авар дили мүәллими Рамазан Газымәһәммәдов үчүнчү јери тутмушдур.

«Бу күн глобалашманын негатив вә арзуолумаз нәтичәси кичик халгларын дилләринин јох олмасы тәһлүкәсидир. Федерал сәвијјәдә бу чүр мүсабигәнин тәшкили вә кечирилмәси күндәлик вачиб проблемин һәллинин ән сәмәрәли јолларындан биридир. Әламәтдар мүсабигәнин мүкафатчысы олдуғума көрә һәддсиз дәрәчәдә севинирәм» дејә Ризван Газымәһәммәдов бөлүшмүшдүр.

Русија Федерасијасынын тәһсил назири Серкеј Кравтсов мүсабигәнин финалчылары илә көрүшмүш вә гејд етмишдир ки, ана дили вә әдәбијјаты мүәллимләри арасында бу чүр мүсабигә илк дәфә кечирилмишдир. Мәтбуат-хидмәтиндә һәмчининдә гејд етмишләр ки, Русија халгларынын мәдәни ирси Или чәрчивәсиндә Русијанын тәһсил назирлији Русија халгларынын ана дилләринин Федерал Институту илә бирликдә һәмин тәдбирин тәшкилатчылары кими чыхыш етмишләр.

РУСИЈА ҺӨКУМӘТИНДӘ

Сосиал мүгавиләр үзрә әлавә хәрчләрә 8,8 милјон рубл ајрылмышдыр

Сосиал мүгавиләләр формасында вәтәндашлара көмәк көстәрилмәси үчүн Дағыстан Республикасына әлавә олараг 8,8 милјон рубл көндәрләчәкдир.

Һөкумәт сәдри Михаил Мишустин бу чүр сәрәнчам имзаламышдыр.

Сосиал мүгавиләләр үзрә рекионлара хәрчләр үчүн әлавә вәсаитләр ајрылмасы һаггында мәсәлә сентјабрын 15-дә кечирилмиш һөкумәтин јығынчағында бахылмыш вә бәјәнилмишдир. Бүтүнлүкдә бу мәгсәдләрә 3,6 милјард рубл ајрылмышдыр.

«Чохлары үчүн сосиал мүгавилә дөвләтә архаланараг газанмаға вә өзүнүн мадди дурумуну јахшылашдырмага јахшы имкандыр» дејә Мишустин гејд етмишдир.

Јашајыш минимумун ијун ајынын 1-дән 10 фаиз индексасија едилмәси илә әлагәдар гәрар гәбул едилмишдир ки, бу көстәричидән сосиал мүгавиләләр чәрчивәсиндә ајры-ајры тәдбирләр үзрә өдәнишләрин мигдары асылыдыр. Бундан башга әлавә малијјәләшдирмә сосиал мүгавиләләр үзрә бирдәфәлик өдәнишләрин артырылмасына көрә тәләб олмушдур ки, бу вәсаити өзүнүн ишинин инкишафы вә шәхси һәјәтјаны саһәсинин апарылмасына алына биләр. Президентин тапшырыгына көрә бу өдәнишләр ијун ајынын 1-дән 100 мин рубл артырылмышдыр. Беләликлә фәрди саһибкарлар үчүн көмәјин максимал мигдары 250-350 минә, шәхси һәјәтјаны саһәси мәшғул оланлар үчүн 100 миндән 200 минә гәдәр артырылмышдыр. Сосиал мүгавилә-бу сосиалмүдафиә органы вә азтәминатлы аилә арасында (вә ја азтеминатлы вәтәндаш)

арасында бағланмыш хүсуси мүгавиләдир.

Сосиал мүгавилә сајәсиндә јенидән тәлим кечмәк вә ихтисасыны артырмаг вә сонрадан јени иш тапмаг, өз ишини ачмаг, шәхси һәјәтјаны тәсәррүфатын инкишафына вәсаит алмаг, ушаглар үчүн палтар, ајјагабы вә мәктәб мәмулатлары алмаг, чәтин һәјат шәраитиндә дәстәк алмаг мүмкүндүр.

К. Кәримов

ӘДӘБИЈЈАТ ВӘ ИНЧӘСӘНӘТ

Серкеј Меликова Рәсул Һәмзәтовун јубилеји мүнасибәтилә Маһачгалаја екскурсија тәшкил олунуб

Бу күнләрдә Дағыстанын Башчысы Серкеј Меликов бөјүк Дағыстан шаири Рәсул Һәмзәтовун јубилејинә һәср олунмуш "Ағ дурналар" һәрби-вәтәнпәрвәрлик екскурсијасында иштирак едиб.

Рекион рәһбәри Үмумрусија "Бөјүк дәјишиклик" мүсабигәсинин галиби, ДДТУ-нин 1-чи курс тәләбәси вә екскурсија маршрутунун мүәллифи Данијал Шабановла Маһачгала әтрафында кәзинтијә чыхыб.

Данијалын сөзләринә көрә, лајиһә Русија Гәһрәманы Нурмагомед Начымагомедовун шүчаәтинә һәср олунуб вә кәнчләрин Маһачгала, Дағыстан вә Русијанын гәһрәманлыг тарихинә севки вә һөрмәт руһунда һәрби-вәтәнпәрвәрлик тәрбијәсинә јөнәлиб. Еләчә дә бөјүк Дағыстан шаири Рәсул Һәмзәтовун јарадычылығы илә јахындан танышлыг, 2023-чү илдә бүтүн өлкәнин гејд едәчәји 100 иллик јубилеј.

Маршрутун нөгтәләри арасында Дағыстанын халг шаирләри Гамзат Садаса, Сүлејман Сталски вә Абуталыб Гафуровун абидәләри, һабелә хидмәти вәзифәләрини јеринә јетирәркән һәлак олмуш полисләрин хатирәсинә учалдылмыш абидәләр вар. Бундан әлавә, екскурсија програмына С.М. Өмәров адына Поезија Театры вә 1 нөмрәли Кимназија дахилдир. О, өлкәјә 5 Совет Иттифагы Гәһрәманы вермәклә танынып. Натамам мәлуматлара көрә, Икинчи Дүнја Мүһарибәси илләриндә көстәрдији гәһрәманлыға көрә онун 175 шакирди орден вә медалларла тәлтиф едилиб.

Рекион рәһбәри П.С Һәмзәтова адына Дағыстан Тәсвири Инчәсәнәт Музејиндә дағыстанлы рәссамларын мәһарәти илә дә таныш олуб.

Маршрутун сон нөгтәси Дағыстан Республикасы Јазычылар Иттифагы иди. Бурада Әдәбијјат Музеји фәалијјәт көстәрир, һәтта Рәсул Һәмзәтовун кабинети дә горунуб сахланылыб. Музејин експозисијасы Рәсул Һәмзәтовун демәк олар ки, бүтүн һәјат јолуну - ушаглыгдан һәјатынын сон илләринә гәдәр: фотошәкилләри, әлјазмалары, нәшр олунмуш китаблары, мүкафатлары вә сәнәдләри, шаирин шәхси әшјаларыны экс етдирир. Шаирин иш отағында исә һәлә дә әдәби кечәләр, мүзакирәләр кечирилир.

Данијал Шабановун сөзләринә көрә, маршрут даһа чох мәктәб вә тәләбә јашларында олан Дағыстан кәнчләри үчүн нәзәрдә тутулуб, һәм дә туристләри чәлб едир.

Лајиһәнин идејасы бир кәнчин һәјатындакы бир сыра әламәтдар һадисәләрдән сонра јараныб:" Бөјүк Дәјишиклик" мүсабигәсиндә галиб кәлмәк, Русија Президенти Владимир Путинлә бирбаша хәтт заманы сөһбәт етмәк вә ону тәбрик едән Серкеј Меликовла көрүш. Шабанов һәм "Русијаја дәстәк" ДРО-нун рәһбәри вә Дағыстан Республикасы Халг Мәчлисинин депутаты Зүлгимар Тагыбов тәрәфиндән дәстәкләнир.

Артыг 5 екскурсија баш тутуб, онларын һәр һәфтә сону кечирилмәси планлашдырылыр.

"Биз, бөјүк өлкәнин кәнч нәсли, Вәтән гәһрәманларына һөрмәт етмәли, тарихимизи хатырламалыјыг", - дејә Данијал Шабанов билдириб.

Серкеј Меликов ону әтрафда баш верәнләрә биканә олмадығына вә доғма республиканын тарихини дәриндән билмәсинә көрә јүксәк гијмәтләндириб.

«Белә тәшәббүсләр она көрә фајдалыдыр ки, онлар өз вәтәнини даһа јахындан танымаға көмәк едир. Несаб едирәм ки, лајиһә дикәр шәһәр вә рајонлара да шамил едилмәлидир», - дејән Серкеј Меликов өз тәәссүратларыны бөлүшәрәк, республиканын Мәдәнијјәт Назирлији вә Кәнчләр Назирлијинә она бундан сонра да дәстәк көстәрмәји тапшырыб.

Јадикар олараг Дағыстанын рәһбәри Данјала Русијада Ермитажда Ислам инчәсәнәти һаггында чап олунмуш китабы һәдијјә едиб.

Тәдбирин сонунда Серкеј Меликов мараглы тур үчүн кәнчә тәшәккүр едиб вә она јени уғурлар арзулајыб.

С.Мирһәмидова

РЕСПУБЛИКА ХӘБӘРЛӘРИ

Оператив гәраркаһын јығынчағында иштирак етмишдир

Республиканын башчысы Серкеј Меликовун рәһбәрлији алтында Дағыстан әреспубликасынын игтисадијјатынын дајанылглы инкишафынын тәмин едилмәси үзрә кечирилмиш Оператив гәраркаһын јығынаһағында Дағыстан Парламентинин Сәдри Заур Аскендеров иштирак етмишдир

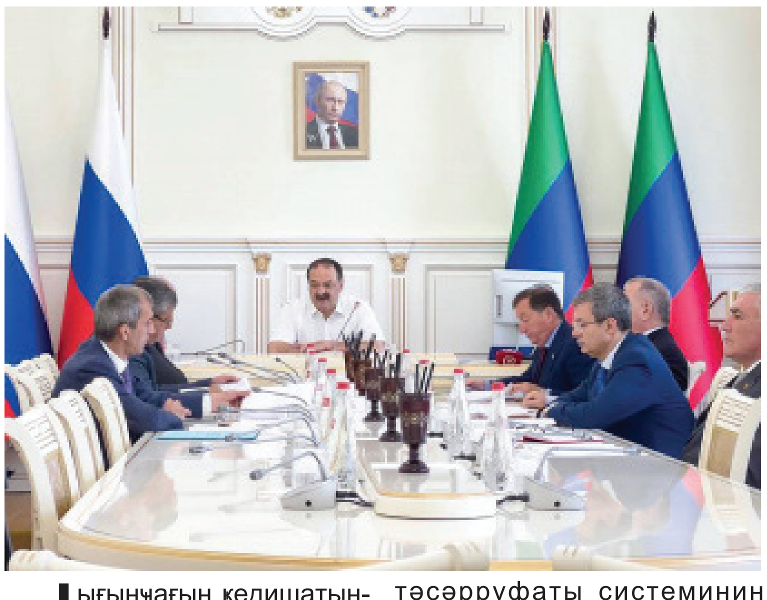

Јығынчағын кедишатында онун иштиракчылары «Харичи факторларын тәсири шәрајитләриндә Дағыстан Республикасынын игтисадијјатынын дајанығлы инкишафыны артырылмасы үзрә көрүлән тәдбирләр һаггында», «2022-2023-чи илләрин пајыз-гыш дөврүндә електрик-енержи вә газ тәчһизаты објектләринин һазырлыгы һаггында», «Дағыстан Республикасында мәнзил комунал тәсәррүфаты системинин реформасија едилмәсинин кедишаты һаггында» вә «Дағыстан Республикасында јетим ушагларын вә валедејнләринин һимајәсиндән кәнарда галмыш ушагларын сајынын илдән-илә артмасынын сәбәбләри һаггында» мәсәләләрини мүзакирә етмишләр.

Јығынчағда галдырылмыш мәсәләләри шәрһ едән Заур Аскендеров билдирмишдир: «Республиканын енержи вә газ тәчһизаты објектләринин пајыз-гыш дөврүнә вахтында һазырланмасы сакинләрдән ишығын вә истинин дајандырмасындан аз шикајјәтләр дахил олмасы вә нөгсанларын гыш мөвсүмүнә гәдәр вахтындан әввәл арадан галдырмасы демәкдир. Маһачгала вә Избербаш шәһәрләри үзрә Парламентдә кечирилмиш «бәләдијјә саатларынын» кедишатында мәнзил комунал тәсәррүфатында ки, мөвчуд проблемләрин ашкар едилмәси бу саһәнин чохдан реформасија, јени мүасир технолокијаларын тәдбиг едилмәсинин тәләб едир.

Јетим ушагларын вә валидејнләрининин һимајәсиндән кәнарда галмыш ушагларын сајынын артмасына кәлдикдә исә бу бизим милли әнәнәләрмиз вә адәтләрмизлә сығышмајан јаралы мәсәләдир. Мәсәлән Чечен Республикасында ушаг вә јетим евләри јохдур. Орада гоһумлары јетимләри һимајә көтүрүрләр. Бизим республикамызда бу проблемин һәлл едилмәси үчүн тәкчә дөвләт һакимијјәти органлары дејил, һәмдә кениш ичтимаијјәт чәлб едиләрәк бирликдә јахшы дүшмәк лазымдыр.

«Дағыстан» РИА

ИСТИНТАГ ИДАРӘСИНДӘ

Дәрбәнддә адамларын зәһәрләнмәсинин истинтағы нәзарәтә алынмышдыр

Дәрбәнд шәһәриндәки «Јакиторија» кафесиндә адамларын дәм газы илә зәһәрләнмәси факты үзрә мүстәнтигләр РФ Чинајәт Мәчәләсинин 238-чи маддәсинин 1 һиссәси үзрә (тәһлүкәсизлик тәләбләринә чаваб вермәјән хидмәтләрин көстәрилмәси) чинајјәт иши галдырылмасы һаггында рекионун Истинтаг Комитәсинин мәтбуат-хидмәтиндән мәлумат вермишләр. Идарәдән дәгигләшдирдијинә көрә кечәдән бир аз әввәл Дәрбәнд Мәркәзи шәһәр хәстәханасына јухарда көстәрилән иашә мүәссисәсиндән чатдырылан 14 нәфәрдән 4 дәм газы илә зәһәрләнмиш әламәтләри олан һәдди-булуға чатмајанлардыр.

Әлавә мәлуматлара көрә газын сызылмасынын сәбәби хөрәк һазырлајан агрегатларын биринин насазлығы ола биләр.

«Русија Истинтаг Комитәсинин сәдри Александр Бастрыкин Дағыстан үзрә Истинтаг Комитәсинин истинтаг идарәси рәһбәри вәзифәсини ичра едән Дмитри Белјајевә вәзијјәт һаггында мәрузә тәгдим етмәсини тапшырмышдыр. Чинајәт ишинин истинтағынын кедишаты идарәнин мәркәзи апаратында нәзарәтә алынмышдыр» дејә мәлуматда билдирилир.

«Дағыстан» РИА

АБУНӘ-2023

ҺӨРМӘТЛИ ОХУЧУЛАР!

«Дәрбәнд» республика ичтимаи-сијаси **гәзетинә 2023-чи** ил үчүн абунә јазылышы давам едир.

Гәзетә рабитә шөбәсиндә вә редаксијада (әкәр редаксијадан јазыларсынызса, онда бу заман гәзетин гијмәти 344,46 рубл олачагдар) абунә јазыла биләрсиниз.

Бир илә – 688.92 рублдур.

Индекс – ПА 463

МӘДӘНИЈЈӘТ, ДОСТЛУГ, ҺӘМРӘЈЛИК

Бајрам гејд едилди

Дағыстан ады балача республикалар арасында чәкилсә дә, өзү бөјүк бир дүнја бојдадыр. Нә аз, нә чох, гырх милләти өзүндә бирләшдирмәји бачаран бир дүнја. Һәр милләтин өз адәт - әнәнәси, өз мәдәнијјәти, өз доғма ана дили вар. Дағыстан чохсајлы бир Анадыр. О Ана ки, онун һәр заман ады, мәним гејд етдијим кими, бөјүк һәрфләрлә јазылыр вә бу Ананын һәр ил бөјүк бајрамы гејд олунур.

«Дағыстан Халгларынын Бирлик Күнү». Елә бу мүнвалла да, сентјабр ајынын 15 - дә Дәрбәнд шәһәринин «Дәниз кәнары» булварында Дағыстан Халгларынын Билик Күнүнә һәср олунмуш бајрам консерти кечирилди. Бајрам мүнасибәтилә кечирилән тәдбирдә, бајрам консертиндә, Дәрбәнддә фәалијјәт көстәрән үч театр Азәрбајчан Дөвләт Драм Театры өз рәһбәрлији вә артистләри илә, Ләзки вә Табасаран театрлары да өз коллективләри илә чыхыш едибләр. Һәмин күн шәһәримиздә гонаг олан Русија Гвардијасынын Шимали Гафгаз Даирәсинин маһны вә рәгс ансамблы да өз көзәл програмы илә иштирак едиб. Милли Бирлик Күнүнүн гејд олунмасы чәрчивәсиндә Дәрбәнд Дәнизкәнары паркында Дағыстанын чохсајлы халгларыны вә мәдәнијјәтини тәмсил едән Мејданлар тәшкил олунуб.

Бајрам тәдбирини, өз тәбрикләри илә Дәрбәнд шәһәр даирәси башчысынын мүавини, Видади Вагифович Зејналов ачыб. «Дағыстан өз дағлары илә, дағ вүгарлы икидләри илә, кечмиши вә бу күнү илә һәр заман ады јуксәкләрдә чәкилир. Дағыстанын бүтүн республикалардан фәрги онун чохсајлы милләтләри бир араја кәтириб, гардашлыг вә достлуг илә јашатмаг бачарығыдыр. Дағыстан сөзүн әсл мәнасында өвладлары онунла гүрур дуја биләчәји бир республика вә бир дүнјадыр. Мән һәм өз адымдан, һәм дә Дәрбәнд шәһәр даирәсинин башчысы Рүстәмбәј Сәдрәтдинович Пирмәһәммәдовун адындан Дағыстан халгларыны, бу гардашлыг бајрамы мүнасибәтилә үрәкдән тәбрик едирәм» - дејә, о, вурғулајыб. Даһа бир тәбрик сөзү илә Дәрбәнд шәһәр даирәсинин Мәдәнијјәт, Идман, Кәнчләр сијасәти вә Туризминин сәдри Самилә Нәчәфова чыхыш едиб. «Дағыстан бизим гүрур јеримиз вә доғма анамыздыр. Һәр ил Дағыстанымын һәр нөв үзрә фәнләрдә галиб кәлән өвладлары вар, һәлә дә елә галибләримиз кәлмәкдәдир. Бизим доғма Дәрбәндимиз дә, Дағыстанын бир парчасы олараг онун башыны һәр заман уча едир. Мән дә һәм өз адымдан, һәм дә бүтүн коллектив адындан бу бирлик вә гардашлыг бајрамы мүнасибәтилә бүтүн Дағыстан халгыны тәбрик едирәм».

Консертдә Азәрбајчан Дөвләт Драм Театрынын артистләри өз мөһтәшәм чыхышлары илә һәр кәси һејран едиб. Театрын директору Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси Фирдовси Әскәров гејд едиб ки, «Дағыстанын ән мүһүм сәрвәти бурада јашајан бүтүн халгларын полифонјасыдыр. Дағыстан өз икид оғулары вә мәрд гызлары илә һәр заман сечилиб. Мән дә һәм өз адымдан, һәм дә бүтүн коллективимиз адындан доғма Дағыстанымыза вә бүтүн дүнјаја фираванлыг, һармонија, уғурлар вә башымызын үстүндә айдын сәма арзулајырам».

Азәрбајчан Дөвләт Драм Театрынын артистләри Дағыстан Республикасынын әмәкдар артистләри Севда Бәјбалајева, Мәһәррәм Өмәров, актјорлар Шүкуфә Мәликова, Зејнәб Дәрбәндли, Сәрхан Сәмәдов, Осман вә Тамилла Михрабовлар чыхыш едибләр. Рәсул Щәмзәтовун, Нәриман Ағасијевин шеирләрини сәсләндирибләр. Онларын чыхышлары көзәл рәгс вә јаллы илә давам едиб.

М. Сејидов.

Диггәтли олмағымыз вачибдир

Артыг һамыја мәлумдур ки, јашадығымыз индики дөнәмдә һәр биримиздән һәддән артыг диггәт вә ајыг- сајыг олмаг, әтрафымыздакы инсанлара етибарымыз олдугда белә һәр шејә еһтијатла јанашмағымыз кәрәкдир.Чүнки бу күн дүнјада кедән савашларын, хүсуси һәрби әмәлијјатларын гурбанлары даһа чох мүлки динч әһали, ушаглар вә јашлы инсанлардыр. Бир мүәллим кими мән һәр заман кәләчәјимиз олан ушагларымызын бу һадисәләрдән узаг олмасыны истәјирәм вә арзулајырам. Елә бу мәгсәдлә дә шәһәримизин мәркәзиндә јерләшән мәктәбләрдән биринә, Н.Кәнчәви адына 6 сајлы орта мәктәбә кәләрәк вәзијјәтлә таныш олмаг истәдим. Мәктәбдә мәни илк гаршылајан мәктәбин тәрбијә ишләри үзрә директор мүавини Күлназ Рамазановна олду.

-Күнүнүз ајдын олсун Күлназ Рамазановна, вәзијјәт нечәдир?

-Чох сағ олун, хош көрдүк. Кәлишинизин сәбәбини билмәк олармы?

-Ачығы, шакирдләринизин тәһлүкәсизлији илә әлагәдар онларын евакуасијасы барәдә сизинлә сөһбәт етмәк истәјирәм.

-Бујурун, ешидирәм сизи, әввәла нәзәринизә чардырмаг истәјирәм ки, бу бизим һәм коллективимиз, һәм дә шакирдләримиз үчүн чох вачиб мәсәлә олдуғуна көрә һәмишә диггәт мәркәзиндәдир, хүсусилә индики вәзијјәтдә. Вахташыры аидијјаты гурумдан бизә көстәриш вериләркән евакуасија тәдбирини коллектив шәкилдә јеринә јетиририк. Шакирдләримиз бу барәдә мәлуматлыдырлар.

-Јәгин ки, мәктәбин һәм кириш, һәм дә чыхыш гарысы вар?

-Бәли, евакуасија вахты синифләрин бәзиләри һәјәтә ачылан чыхыш гарысындан, кичик јашлы мәктәблиләримиз исә кириш гапысындан (јахын олдуғу үчүн) тәхријә олунурлар.

-Күлназ Рамазановна, бәс онларла мәктәбин һәндәвәриндә, күчәдә раст кәлдикләри намәлум тапынтылара, әшјалара тохунмаг олмаз кими сөһбәтләр апарылырмы?

-Әлбәттә, һәр күн онларла һәм синиф саатларында, һәм тәнәффүс заманы синиф рәһбәрләри, һәтта фән мүәллимләри белә онлары диггәтли олмаға, һәр һансы бир јердә раст кәлдикләри мүхтәлиф әшјаларын онларын һәјатлары үчүн тәһлүкә ола биләчәјини изаһ едирләр. Һәтта бу барәдә һәр күн валидејнләрә дә хәбәрдарлыг едилир ки, ушагларына нәзарәти артырсынлар. Сирр дејил ки, бу күн һәр јердә вәзијјәт буну һамымызда тәләб едир. Нечә дејәрләр, еһтијат икидин јарашығыдыр.

-Вахтынызы бизә ајырдығыныза көрә чох сағ олун. Әзиз һәмвәтәнләримиз, һамыныза фираван, динч һәјат вә ајдын сәма арзулајырыг!

Һазырлады: С.Мирһәмидова

Гонағы олдуг

Сентјабр ајынын 18 - дә, дәјәрли һәмкарым, истедадлы Тат шаири Пејсах Мишијевин гонағы олдуг. Чохдан иди ки, бизи дәвәт етмишди, амма бу күнә тәсадүф етди. Онун аиләси илә јахындан таныш олдум, мәнимлә бәрабәр кедән «Дәрбәнд» республика гәзетинин мәсул катиби Ајна Мәммәдова вә Азәрбајчан Дөвләт Драм Театрынын актрисасы, Дағыстан Республикасынын әмәкдар артисти Рәһилә Өмәрова о аилә илә чохданын танышлары иди, мән исә дәјәрли гәләм достумун, һәмкарымын евиндә илк дәфә иди ки, гонаг олмушдум.

Пејсах гардашымыз бизим үчүн гәшәнк самомар чајы һазырламышды, чајы демәк олар ки, чүрбәчүр дадлы отларла һазырламышды. Истиганлы, меһрибан бир аилә саһибидир Пејсах бәј. Бир гызы, бир оғлу вар. Һәр ики өвлады мусигијә бағлыдыр. Гызы Софија мәлаһәтли сәсә малик бир сәнәткардыр, классик маһныларын маһир ифачысыдыр. Сәсиндә санки, шаграг сәсли булагларын аһәнки вар, адам динләдикчә динләмәк истәјир

Дүздүр, онун тәгдимата еһтијачы јохдур. Амма јенә дә, бир аз сизә ону таныдаг. Пејсах Бенјакуевич Мишијев 28 мај 1960 - чы илдә Дағыстан Республикасынын Дәрбәнд шәһәриндә анадан олуб. Дәрбәнд шәһәринин 8 сајлы мәктәбиндә орта тәһсилини алыб, 1977 - чи илдә ораны битирмишдир. О, лап ушаглыгдан гејри - ади бир ушаг олуб. Чүнки, о, дүнјада јаранан бүтүн көзәлликләрлә марагланыб. Једди јашындан артыг шеир јазмаға башлајыб. 1986 - чы илдән " Вәтән Совети " республика алманахында шеирләри чап олунур. Совет Ордусу сыраларында, Бајконур космодромунда хидмәт едиб. Дағыстан јазычыларынын 9. 10 вә 15 - чи нүмајәндәси олмушдур. Онун мәшһур маһныларындан бири «Чек зенит һжелго» (Алгыш достлар) 1988 - чи илдә јазылмышдыр. О, һәм дә «Горјанка», «Гызыл шүа» маһныларынын мүәллифидир. Пејсах Бенјагуевич Мишијев 2018 - чи илин феврал ајындан Русија Јазычылар Бирлијинин үзвүдүр. «Халглар Достлуғу» медалы илә тәлтиф едилмишдир. «Илф вә Петров» Дәмирјолчуларынын Јарадычылыг Иттифагында фәал иштиракына көрә о, Маһачгала рекиона РЖД «Семафор» гәзетин редакторунун диплому илә тәлтиф едилиб. О, Дәрбәнд шәһәриндә кечирилән бүтүн тәдбирләрдә фәал иштирак едир. Достчанлы, меһрибан бир инсандыр вә ләјагәтли гәләм достудур.

Биз онун евиндә гонаг оларкән, онун һәјәтиндәки сәлигә-сәһман мәни һејран етди. Үзүм тянякляринi нечә дә сәлигә илә әкиб бечәрмишди. Бир сөзлә бу инсан һәм сөзүн дилини, һәм биткиләрин дилини әзбәр билән бир шәхсијјәтдир. О, өз һәјәтиндә битән биткиләрдән бизә чүрбәчүр дадлы отларла чај дәмләјирди. Бу да инсанын һәр саһәдә олан, фитри истедадындан хәбәр верир. Өзү истедадындан доған бәһрәләрдир. Она көрә дә, гызы Софијанын да чохсаһәли истедады вар. Мүғәнни, актриса вә психологдур, јер кәлмишкән ону да дејим ки, бәр - бәзәкли бајрам шамлары белә һазырламағы бачарыр. Бу исә, атанын өвладларына нүмунәви ата вә ләјагәтли аилә башчысы олмағындан ирәли кәлир.

Биз дә белә бир истедадлы шаир вә јазарымыза сәнәтиндә уғурлар, чан сағлығы вә һәмишә белә күмраһ галмағы арзулајырыг.

З. Дәрбәндли,
гәзетмизин штатданкәнар мүхбири.

ПАРЛАМЕНТ СААТЫ

Елм вә тәһсил Комитәсинин ичласы кечирилмишдир

Сентјабрын 19-да Јелена Павлјученконун сәдрлији илә Дағыстан Республикасы Халг Мәчлисинин Тәһсил вә Елм Комитәсинин ичласы кечирилиб.

Парламентарилләр икинчи охунушда ики ганун лајиһәсинә бахыблар: "Валидејнләрини итирмиш вә валидејн һимајәсиндән мәһрум олмуш ушаглара сосиал дәстәк үчүн әлавә тәминатлар һаггында" Дағыстан Республикасынын Ганунунда дәјишикликләр едилмәси барәдә" вә "Дағыстан Республикасынын Ганунунда дәјишикликләр едилмәси һаггында". "Јерли өзүнүидарә органларына Дағыстан Республикасынын бәләдијјә рајонлары, шәһәр рајонлары вә шәһәрдахили бөлкүсү олан бир шәһәр рајону илә тәмин едилмәси һаггында, Русија Федерасијасынын дөвләт сәлаһијјәтләри һәјата кечирмәк үчүн Дағыстан Республикасынын дөвләт һакимијјәти органларына верилмишдир. Дағыстан Республикасынын дөвләт сәлаһијјәтләри ушағын тәрбијәси үчүн аиләјә верилмәси заманы бирдәфәлик мүавинәтләрин тәјин едилмәси вә өдәнилмәси.

Билдирилиб ки, ганун лајиһәләри бүтүн зәрури тәсдиг проседурларындан кечиб, онларын мүзакирәси заманы һәр һансы шәрһ дахил олмајыб.

"Дағыстан Республикасында ушаг һүгугларынын мүдафиәси һаггында" Дағыстан Республикасы Ганунунун 7-чи вә 11-чи маддәләринә дәјишикликләр едилмәси барәдә" вә "Дағыстан Республикасында ушаг һүгугларынын мүдафиәси һаггында" ганунун 4-чү маддәсинә дәјишиклик едилмәси барәдә" ганун лајиһәси биринчи охунушда гәбул едилсин. Дағыстан Республикасы "Дағыстан Республикасында јеткинлик јашына чатмајанларын бахымсызлығынын вә һүгуг позунтуларынын гаршысынын алынмасы һаггында" тәгдим едилмишдир.

Бу сәнәд Федерал Ганунверичилијә ујғун олараг Русија ушаг вә кәнчләр һәрәкатынын һүгуг вә гануни мәнафеләринин мүдафиәси, онларын тәрбијәси, истираһәти вә реабилитасијасынын тәшкили илә бағлы һүгуги мүнасибәтләрдә иштиракыны нәзәрдә тутан дүзәлишләр тәклиф едир. јеткинлик јашына чатмајанларын бахымсызлығынын вә чинајәтләринин гаршысынын алынмасы.

Комитә ганун лајиһәләринин Дағыстан Республикасы Халг Мәчлисинин гаршыдан кәлән сессијасынын күндәлијинә дахил едилмәси үчүн Рәјасәт Һејәтинә тәгдим едилмәси барәдә гәрар гәбул едиб.

Ичласда депутатлар тәсдиг үчүн тәгдим едилмиш Федерал Ганун лајиһәләрини дә нәзәрдән кечирибләр.

С. Мирһәмидова

Мәктәбдә көрүш

Сентјабрын 19 - да Дәрбәнд шәһәр 6 нөмрәли интернат-мәктәбиндә, Дағыстан Халгларынын Бирлик Күнү чәрчивәсиндә кәнч нәслин вәтәнпәрвәрлик руһунда јетишмәси вә вәтәндаш - демократик чәмијјәт принсипләринин ашыланмасы, мәдәни - мәнәви дәјәрләрә марағын инкишаф етдирилмәси мәгсәдилә тәдбир кечирилиб.

Бу тәдбирдә Дағыстан халгларынын бирлији, гардашлығы вә мәдәнијјәти нүмајиш олунуб. Бу тәдбир кәнч нәсли мүбариз вә вәтәнпәрвәр бөјүтмәк мәгсәди дашыјыр. Тәдбирдә Дәрбәнддәки театрларын артистләри иштирак едиб

Азәрбајчан Дөвләт Драм Театрынын актрисасы, Русија вә Азәрбајчан Јазычылар Бирлијинин үзвү Зејнәб Дәрбәндли, шакирдләри бајрамын тарихи, Вәтәнин мүстәгиллији уғрунда әчдадларымызын көстәрдији шүчаәтләрлә таныш едиб. Азәрбајчан халг маһныларындан нүмунәләр тәгдим едиб. Өзүнүн јаздығы "Көз бәбәјим Дағыстаным" шеирини сәсләндириб. Зејнәб Дәрбәндли чыхышында гејд етди ки, "Бу күн бизим һамымыза ортаг көкләримизи бир даһа хатырлатмаг, халгларын бирлијинин бүтүн дөврләрдә Русијанын әсас милли идејасы, үмуммилли лидерлијинин ачары олдуғуну вә беләә галдығыны там дәрк етмәк үчүн бир фүрсәтдир. Онун лајигли кәләчәјини анламаг үчүн милли уғура наил олмаг үчүн

→ 8

ШӘҺӘР ХӘБӘРЛӘРИ

Чап графикасы сәркиси кечирилмишдир

Дәрбәнддә «Кубачһи Тower» III Бејнәлхалг Чап Графикасы Биенналесинин јекун сәркиси кечирилиб.

Тәдбир сентјабрын 18-дә Дәрбәнддәки Дүнја Мәдәнијјәтләри вә Динләри Тарихи Музејиндә баш тутуб.

Биенналенин дөрдүнчү јекун сәркиси вә үмумиликдә лајиһә һаггында тәәссүратларыны бөлүшән Пешәкарлар номинасијасы үзрә лауреат Наталја Савељева гејд едиб: «Мән хошбәхтәм ки, бу тәшәббүс вар, Күбачи гүлләси вар». Бу, мүхтәлиф техникаларда, мараглы рәссамларда, һејрәтамиз әсәрләрдә бачарыгларын һејрәтамиз синтезидир.

Јајда ачыг һавада көзәл устад дәрсләри кечирилирди. Әлбәттә ки, бу, пешәкар рәссамлар үчүн олдугча бөјүк бир һадисәдир вә узун мүддәт әрзиндә бөјүк бир енержи еһтијатыдыр. Бәзи дүшүнчәләр, истәкләр, һиссләр, идејалар - онлар узун мүддәт ичимиздә отурачаг вә бизи јени мараглы шејләр јаратмаға сөвг едәчәк.

Сәркинин ачылышында чыхыш едән Дүнја Мәдәнијјәтләри вә Динләри Тарихи Музејинин директор мүавини Јекатерина Мурадова, III Биенналенин куратору, П.С.Һәмзәтов адына Дағыстан Тәсвири Инчәсәнәт Музејинин Тәсвири Сәнәт шөбәсинин рәһбәри Александр Серкјев, ХГФ ДДПУ-нун рәссамлыг кафедрасынын профессору Јусуп Ханмәһәммәдов, Русија Рәссамлар Иттифагынын Дағыстан бөлмәсинин сәдри, Русија Рәссамлыг Академијасынын мүхбир үзвү Гурбанәли Магомедов вә башгалары тәгдим олунан әсәрләрин јүксәк сәвијјәдә олдуғуну гејд едибләр, еләчә

дә Кубачһи Тower Биенналеси јарадычылыг мүһитиндә кетдикчә популјарлашыр.

Нүфузлу мүнсифләр һејәтинин гәрары илә мүсабигәнин Гран Приси Марија Сырокваша (Минск) лајиг көрүлүб. Даһа 60-а јахын јени башлајан вә артыг тәчрүбәли уста мүхтәлиф номинасијалар үзрә галиб вә лауреат олду.

Хатырладаг ки, 2022-чи илдә лајиһә ијулун 6-да Күбачи кәндиндә сәрки вә бејнәлхалг пленерлә башлајыб, даһа сонра Маһачгалада - Поезија Театрынын галерејасында вә Етник Мәдәнијјәт вә Инчәсәнәт Музејиндә даһа ики експозисија тәгдим олунуб. Инчәсәнәт.

Үчүнчү биеннале бәдии мүһитдә бөјүк әкс-сәда доғурду, ону Беларус, Алманија, Италија, Словакија вә Гырғызыстан вә Русијанын 57 шәһәриндән 294 пешәкар графика устасы вә инчәсәнәт университетләринин тәләбәләри, о чүмләдән Маһачгаладан олан 30-дан чох Дағыстан мүәллифи дәстәкләди. Дәрбәнд, Каспијск, Гызылјурт. Мүсабигәдә иштирак үчүн мүхтәлиф чап техникаларында һазырланмыш график ишләр гәбул едилмишдир.

Һәмчинин Күбачидә ијулун 6-дан 15-дәк дәвәт олунмуш 20 рәссам үчүн (Минск, Москва, Королев, Санкт-Петербург, Барнаул, Нижни Тагил, Дағыстан шәһәрләри) пленер кечирилиб. Онларын арасында Русија Рәссамлыг Академијасынын мүхбир үзвү, Русија Федерасијасынын әмәкдар рәссамы, профессор, Русија Федерасијасынын тәһсил саһәсиндә фәхри ишчиси, Русија Рәссамлар Иттифагынын (Нижни Тагил) үзвү Владимир Зуев дә вар иди.

2022-чи илдә лајиһә «Мәдәнијјәт» милли лајиһәсинин «Јарадычы инсанлар» федерал лајиһәси чәрчивәсиндә «Русија Мәдәнијјәт Фонду» ГҺТ-нин вердији грантдан истифадә етмәклә һәјата кечирилир.

С.Мирһәмидова

МӘДӘНИЈЈӘТ

«Шал-сүлһүн символу» фестивал кечириләчәк

Дағыстанда «Шал – сүлһүн символу вә халгын руһудур» адлы Рекионларарасы Фестивалы кечириләчәк.

Сентјабрын 27-дә Маһачгалада Русија Халгларынын Мәдәни Ирс илинә һәср олунмуш «Шал – сүлһүн символу вә халгын руһудур» Рекионларарасы Фестивалы кечириләчәк. Тәшкилатчылар билдирибләр ки, бу тәдбирин кечирилмәсиндә мәгсәд мәдәни үнсијјәти күчләндирмәк, нәсилдән-нәслә өтүрүлән, халгларын тарихини, милли адәт-әнәнәләрини, мүасир гадын үслубуну әкс етдирән милли һичабын бәнзәрсиз көзәллијини нүмајиш етдирмәкдир. 900-дән чох инсанын - ресрубликанын гадынлар шураларынын нүмајәндәләринин, мәдәнијјәт хадимләринин, бәдии јарадычылыг усталарынын, һәмчинин Дағыстан Ресрубликасынын назирликләринин, идарәләринин вә јарадычылыг бирликләринин нүмајәндәләринин иштиракы көзләнилир. Фестивалын гонаглары Шимали Гафгаз рекионунун, Москва, Оренбург вә Волгоград вилајәтләринин субјектләринин нүмајәндәләри олачаглар. Фестивал чәрчивәсиндә иштиракчылар Дағыстанын халг шаирәси Фазу Әлијеванын абидәси өнүнә күл дәстәләри дүзәчәк, даһа сонра Достлуг Евиндә тәшкил олуначаг

«Устадлар персрективи» сәркисинә бахачаглар. Саат 11:30-да «Милли јајлығын тарихи, адәт-әнәнәләри вә мүасирлији» мөвзусунда елми-практик конфранс башлајыр. Саат 14:00-да Дағыстан Ресрубликасы Һөкумәтинин нүмајәндәләринин иштирак едәчәји «Шал- сүлһүн символу вә халгын руһудур» адлы јарадычылыг бајрамы башлајачаг. Саат 16:30-да «Шалын сеһрли көзәллији» дефилеси олачаг, бундан сонра форум иштиракчылары үчүн Дағыстанын рајтахты әтрафында екскурсија тәшкил олуначаг.

К.Бабајева

МҮӘССИСӘЛӘРДӘ ЈЕНИЛИКЛӘР

КЭМЗ-дә мәһсулдарлығын артырылмасына көмәк едәчәкләр

Ставропол дијарынын РСМ-нин експертләри КЭМЗ –лә әмәкдашлыг чәрчивәсиндә Дағыстан мүәссисәсиндә јени технолокијаларын, хүсусән истеһсалын гәнаәтчил принсипләрини тәтбиг етмәк нијјәтиндәдирләр.

Дағыстан Республикасынын игтисади инкишаф назирлијинин мәтбуат-хидмәтиндән информасија Акентлијинә верилмиш мәлумата көрә әмәк мәһсулдарлығынын артырылмасы, баша чатмамыш истеһсалатын ихтисара салынмасы вә иткиләрин азалдылмасы, истеһсалын тәкминләшдирилмәси вә мәһсула тәләбатын артырылмасы әмәкдашлығын көзләнилән нәтиҹәләридир. Ставропол дијарынын рекионал сәлаһијјәтләр мәркәзинин експертләри хәттин мәһсулдарлығына тәсир көстәрән дар јерләри мүәјјән едәҹәк, әсас проблемләри ашкар едәҹәк, сәмәрәлијин артырылмасы үзрә мәгсәдли көстәриҹиләри мүәјјән едәҹәкләр. Планлашдырылмыш бүтүн тәдбирләр 2022-ҹи илин ахырынадәк реализә олунаҹагдыр. Онларын малијәләшдирмәси Федерал бүдҹә һесабына һәјата кечириләҹәкдир.

«Дағыстан Республикасынын игтисади вә әрази инкишафы назирлији рекион мүәссисәләринин «Әмәк мәһсулдарлығы» милли лајиһәсинә ҹәлб едилмәси үзрә планлы иш апарыр. онун там мигјаслы республикада реализә едилмәси ҹари илин март ајында старт көтүрмүшдүр. Лакин гејд етмәк лазымдыр ки, КЭМЗ милли лајиһәнин тәдбирләриндә 2020-ҹи илдән иштирак едир вә бир чох шејләрә наил олмушдур. Заводун әмәкдашлары «Истеһсалатын лидерләри» идарәчи кадырларын јенидән һазырланмасы пешәкар програмда иштирак едир вә һамилик практикасында јарышырлар. Садәҹә јарышмырлар, галиб кәлирләр» дејә ДР-ин игтисади вә әрази инкишафы назиринин мүавини Шамил Аммајев гејд етмишдир.

Назирликдән билдирмишләр ки, мүәссисә «Әмәк мәһсулдарлығы» милли лајиһәсиндә иштирак етмәк үчүн мүәјјән едилмиш критеријалара мүвафиг олараг Федерал сәлаһијјәтләр мәркәзи експертләринин әјани гијмәтләндирилмәсинин кедишатында сечилмишдир. Кизлјар електромеханики заводу милли лајиһәдә иштирак едән үч Дағыстан мүәссисәсиндән биридир. Мүәссисәдә 2 миндән артыг ишчи чалышыр. Бурада һазырланан мәһсул исә Чин, Һиндистан, Малазија, Индонезија, Алжир, Венесуелла вә дикәр дөвләтләрә көндәрилир.

Милли лајиһәнин иштиракчылары үчүн сәнајенин инкишафы фондундан күзәштли борҹ малијјәләшдирмәси програмы кими хүсуси дәстәк тәдбирләри нәзәрдә тутулмушдур.

«Дағыстан» РИА

ТӘҺСИЛ

Рәгәмләр дәрси кечириләчәк

Русијалы мәктәблиләр технолокија стартапынын јарадылмасынын әсас мәрһәләләри илә таныш олачаглар.

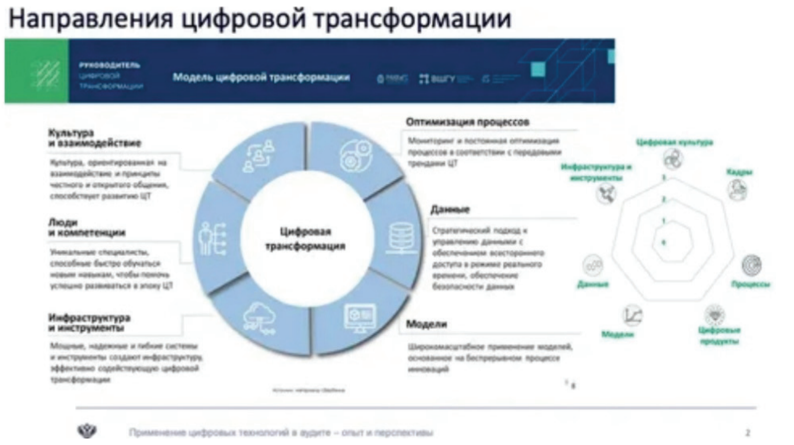

Сентјабрын 26-дан октјабрын 16-дәк Русијанын мәктәбләриндә стартапларда сүни интеллектлә бағлы “Рәгәмләр дәрси” кечириләчәк. Онун мәзмунунун стратежи тәрәфдашы вә тәртибчиси Сбер-ин експерт дәстәји илә Сбербанк Кәләчәк Хејријјә Фондуна төһфәдир. Тәдбир һәр ил АНО “Сифровој економикој”, Русијанын Рәгәмсал Инкишаф Назирлији вә Русија Тәһсил Назирлији тәрәфиндән кечирилир. Русијанын Рәгәмсал Инкишаф Назирлијинин рәис мүавини Николај Јаселенконун гејд етдији кими, актив рәгәмсал трансформасија контекстиндә дөвләт рәгәмсал кадрлара чидди сечим едир вә ушаглара ИТ дүнјасы илә еркән јашда таныш олмаға имкан јарадыр. “Алынан бачарыглар онлара нәинки престижли вә јүксәк маашлы бир пешәјә јијәләнмәјә, һәм дә јарадычылыг, мәнтиги тәфәккүр вә үнсијјәт бачарыгларыны инкишаф етдирмәјә көмәк едәчәк. Ејни заманда, Рәгәмсал Инкишаф Назирлијинин “Кәләчәјин Коду” маарифләндиричи лајиһәсинә дә артыг старт верилиб. Инди өлкәнин һәр јериндән 8-11-чи синиф шакирдләри икииллик ИТ курсларыны пулсуз кечә вә мүасир програмлашдырма дилләринә јијәләнә биләрләр”. Рәгәмсал Дәрс ушагларын диггәтини сүни интеллект саһәсинә чәлб етмәк, онлара өз идејаларыны реаллашдырмаг имканы вермәк, компүтер көрмә, тәбии дилин емалы вә мәлумат вериләнләрин аналитикасы технолокијаларындан истифадә етмәклә сүни интеллектин һансы вәзифәләри һәлл едә биләчәјини нүмајиш етдирмәк үчүн нәзәрдә тутулуб. “Рәгәмсал технолокијалар дүнјасы һәр јашда олан ушаглары валеһ едир, она көрә дә “Нөмрә Дәрси”нин тәһсил лајиһәси кими 1-11-чи синиф шакирдләри үчүн ујғун олмасы хүсусилә вачибдир. Бүтүн тәлим материаллары әлдә едилмиш бачарыглардан асылы олараг өз чәтинлик сәвијјәсинә маликдир. Рәгәмсал сәриштәләрин инкишафы тәдрис просесинин ајрылмаз һиссәсинә чеврилир, дәрсләри даһа мараглы едир вә һәтта букүнкү мәктәблиләрә пешәкар инкишафын кәләчәк трајекторијасы һаггында дүшүнмәјә имкан верир”, - дејә Рәгәмсал Трансформасија вә Бөјүк Мәлуматлар Департаментинин директору Андреј Горобетс билдириб. Русија Тәһсил Назирлији. “Рәгәмләр дәрси” заманы ушаглар “технложи стартаплар” анлајышы илә таныш олачаг вә онларын јарадылмасынын әсас мәрһәләләрини практики олараг өјрәнәчәкләр. Иштиракчылар һазырланмыш дәрси видеомүһазирә форматында мәнимсәјә биләчәкләр ки, дәрсләр истәнилән јашда олан мәктәблиләр үчүн әлчатан вә мараглы олсун: 1-4-чү синифләр, 5-7-чи синифләр, 8-11-чи синифләр. Биликләри практикада мөһкәмләндирмәк үчүн ушаглар ојун симулјаторундан кечмәк имканы әлдә едәчәкләр. Хүсуси мобил версија евдә тапшырыглары јеринә јетирмәк үчүн нәзәрдә тутулмушдур, јалныз телефон вә Интернетә чыхыш лазымдыр. Дәрс материаллары дәрсин әсас вариантынын кечирилмәси илә бағлы мүәллимләр үчүн методики төвсијәләрлә мүшајиәт олуначаг. Онлар һәмчинин дәрсләрин мүхтәлиф техники тәчһизатыны нәзәрә алараг дәрсләрин кечирилмәси үчүн алтернатив ссенариләр тәклиф едәчәкләр. Рәгәмсал Дәрсин бир һиссәси олараг техно-саһибкарлыг һаггында даһа чох өјрәнмәк истәјән һәр кәс үчүн Сбер вә Сбер АИ кәнчләр сүрәтләндиричиләринин експертләри тәрәфиндән бир сыра онлајн вебинарлар тәшкил олуначаг. “Сүни интеллект ән динамик инкишаф едән технложи саһәләрдән биридир. Бу күн о, артыг истәнилән фәалијјәт нөвүндә истифадә олунур вә АИ сәлаһијјәтләри бүтүн сәнаје саһәләриндә тәләб олунур вә кәләчәкдә онларын әһәмијјәти даһа да артачаг. Рәгәмсал Дәрс лајиһәси бизә бүтүн өлкә үзрә мүәллимләрлә бирликдә ушагларымыза сүни интеллектин кәләчәк олдуғуну, вериләнләрин тәһлили вә машын өјрәнмә васитәләринә даир биликләрин мүһүм үстүнлүк олдуғуну көстәрмәјә имкан верир”, - дејә Идарә Һејәтинин сәдринин биринчи мүавини Александр Ведјахин билдириб. Сбербанк Идарә Һејәти. Мүәллимләрин Рәгәмләр Дәрсинә әлавә һазырлығы үчүн сентјабрын 21-дә лајиһәнин һттпс://лессондикитс.рф сајтында Дәрсин тәртибатчылары илә дистант тәһсил тәдбири кечириләчәк. Онлар мүәллимләрә тәдрис материалларыны баша дүшмәјә, технложи саһибкарлыг һаггында даһа чох мәлумат әлдә етмәјә вә өз стартапларыны ишә салмаг һаггында биликләри мәктәблиләрә өтүрмәјә көмәк едәчәкләр. Нәзәринизә чатдыраг ки, “Нөмрә дәрси” иллик Үмумрусија аксијасыдыр вә Сбербанк Кәләчәјә Төһфә Хејријјә Фонду вә Сбербанк илә биркә дөрдүнчү дәфәдир кечирилир. Өтән ил лајиһә чәрчивәсиндә он минләрлә педагог материаллардан истифадә едәрәк “Тәһсилдә сүни интеллект” мөвзусунда дәрсләр кечириб. “Рәгәмләр дәрси” бүтүн дүнјада 1-11-чи синиф шакирдләри, мүәллимләр вә валидејнләр тәрәфиндән 3,5 милјон дәфәдән чох кечиб. Лајиһә 20 күн давам едиб вә Русијаны вә дүнјанын 127 өлкәсини әһатә едиб.

← 7

Мәктәбдә көрүш

јашындан, пешәсиндән, миллијјәтиндән вә сијаси мәнсубијјәтиндән асылы олмајараг һамымыз бир јердә олмалыјыг. Чүнки бу бизим вәтәнимиз доғма Дағыстанымыза олан борчумуздур".

Тәдбирдә Дағыстан Республикасынын әмәкдар артистләри, Ләзки Дөвләт Мусигили Драм Театрынын актрисасы Мајисә Мурадханова вә Табасаран Дөвләт Драм Театрынын актрисасы Күлнисә Ағајева да иштирак едирдиләр. Онлар да өз чыхышларында шакирдләрә Дағыстанын тарихиндән данышыб, вәтәнпәрвәрлик шеирләри сәсләндирдиләр. Гејд едәк ки, тәдбири мәктәбин тәшкилатчы - мүәллими Јеканә Мәрданова вә интернат-мәктәб шакирдләринин дәстә рәһбәри Ума Пашајева тәшкил етмишдиләр. Тәдбир јүксәк сәвијјәдә кечди, ушаглар гонаглара суаллар үнванладылар, онларын мараглы диалоглары јаранды.

М. Сејидов.

Объявления

Продаю здание торгового центра Агат, расположенный по адресу село Касумкент улица Мира, 1 А.

Цена 12 миллионов рублей! Торг уместен!

Утерянный аттестат №00518001343965 об основном общем образовании, выданный в 2017 году МБОУ «Рукельской СОШ» на имя Магомедовой Людмилы Тельмановны , **считать недействительным**.

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӨМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
С. МИРҺӘМИДОВА

Еһм оператору
Ф.С.ЧӘФӘРОВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА463
Чапа имзаланды: 22.09. 2022.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №